

LOONWIJZER

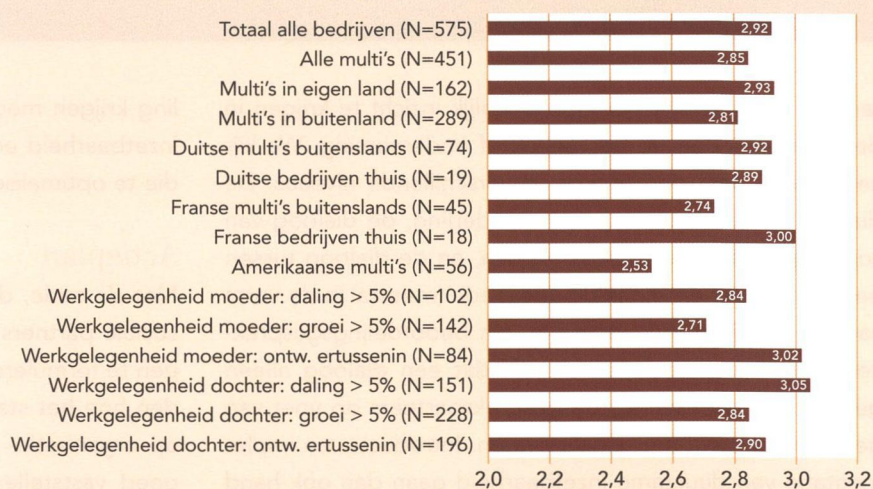
Het Loonwijzer-project bestaat uit een website www.loonwijzer.nl met een salarischek voor de lonen van ruim 160 beroepen toegespitst op de situatie van de bezoeker, beschrijvingen van beroepen, een doorlopende enquête en nog veel andere informatie. De auteurs zijn betrokken bij de analyse van de enquête. In de Loonwijzer-enquête zijn jongeren en vrouwen wat oververtegenwoordigd, maar de gegevens zijn gewogen zodat ze een betere afspiegeling vormen van de Nederlandse beroepsbevolking.

Multinationals en vakbonden

In het zojuist afgesloten WIBAR-3 project hebben we onderzocht hoe de positie van vakbonden in CAO-onderhandelingen kan worden verbeterd. Met dit doel zijn voor 23 landen de vijf grootste bedrijven geselecteerd in vijf sectoren: metaal en elektrotechniek, groothandel, detailhandel, ICT, en transport en telecom. Zo kwamen we op 575 bedrijven. Daarvan waren er 451 onderdeel van een multinational, 54 waren staatsbedrijven (voornamelijk telecom) en 70 bedrijven opereerden puur nationaal. Vervolgens is per bedrijf nagegaan hoe de relatie tussen management en vakbond (hierna MAN-VB) scoorde op een rangorde van 1 (totaal geen relatie) tot 5 (coöperatieve relatie, vastgelegd in overeenkomsten of verklaringen).

De grafiek laat zien dat voor alle 575 bedrijven een gemiddelde MAN-VB score resulteerde van 2.92, dus dichtbij de 3-score die stond voor 'puur zakelijk', terwijl de bedrijven gerelateerd aan multinationals lager uitkwamen, op 2.85 gemiddeld. Kijkend naar deze laatste groep, dan blijkt dat de verhoudingen met de multi's in het moederland gemiddeld beter zijn dan wanneer ze buitenslands actief zijn. Wel verschilt dat per moederland. Terwijl de grote Duitse bedrijven het in het buitenland iets beter deden dan 'thuis', was dat voor de Franse bedrijven omgekeerd, met een veel lagere

Gemiddelde scores relatie management – vakbond in 23 landen

Publicaties van het WIBAR-3 project zijn te vinden op: <http://www.wageindicator.org/main/Wageindicatorfoundation/projects/wibar-3>

Bron WIBAR3 Industrial Relations Survey, september 2015-april 2016

score in het buitenland (2.74). Een nog lager MAN-VB gemiddelde haalden de Amerikaanse multi's (2.53): een bevestiging van de doorgaans moeizame relatie van de vakbonden met Amerikaanse management.

De uitkomsten zijn voor de vakbonden vooral verontrustend als gekeken wordt naar de samenhang tussen vakbondspositie en ontwikkeling van de werkgelegenheid. Dat blijkt al op sectorniveau. Het MAN-VB gemiddelde was het hoogst in metaal en elektrotechniek (3.11) en transport en telecom (3.15), maar daarin is vanaf 2008 de werkgelegenheid voor de 23 landen als geheel gedaald. In groot- en detail-

handel, met per saldo lichte groei, was de score lager (tezamen 2.85), en in de snelgroeierende ICT-sector nog veel lager (2.64). Vooral de uitkomsten op bedrijfsniveau zijn frappant. De grafiek geeft aan dat bij de moederbedrijven het MAN-VB gemiddelde het laagst was voor die multi's die flink (meer dan 5% in 2012-2014) groeiden. Dit laatste deed zich ook voor bij de dochters van multi's, maar daar was de score bovengemiddeld (3.05) voor bedrijven met meer dan 5% daling van de werkgelegenheid.

Maarten van Klaveren en Kea Tijdens zijn beiden senior-onderzoeker bij AIAS, Universiteit van Amsterdam.